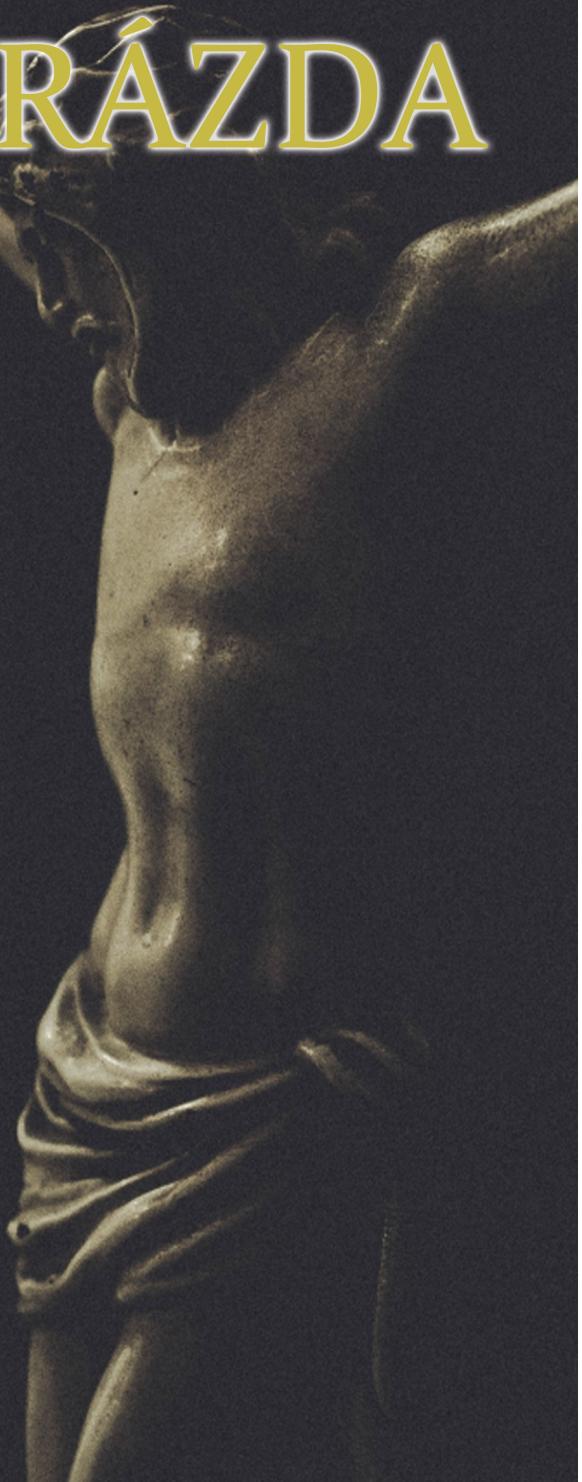

Časopis bohoslovcov Kňazského seminára biskupa J. Vojtaššáka

1/2019

BRÁZDA

Obsah:

Úvodník	3
Živý Boh	4
Ježiš Kristus - Pánov služobník	6
Svätá omša a jej prameň (1. časť)	11
Chlapec a Panna Mária	14
Vysvetli Boha	16
Ako sa modliť srdcom?	17
Turnaj v kalčete	18
Prechádzky Kapitulskou ulicou 9	20

Brázda

Časopis bohoslovcov Kňazského seminára biskupa Jána Vojtaššáka

Imprimatur: Mons. Štefan Sečka, spišský diecézny biskup, 7. 10. 2015, pod číslom 20/2015.

Ročník XXIX., číslo 1/Apríl 2019

Vydáva Nadácia Kňazského seminára biskupa Jána Vojtaššáka, Spišská Kapitula 12, 053 04 Spišské Podhradie

E-mail: brazda@kapitula.sk, web: <http://ks.kapitula.sk>

Šéfredaktor: Marián Marhefka

Redaktori: Lukáš Briš, Lukáš Filický, Dávid Holubjak, Michal Skokan, Pavol Gužiniak

Grafická úprava: Dávid Holubjak

Foto: Marek Rambala, archív redakcie, internet - Unsplash

Jazyková úprava: Peter Majda

Bankové spojenie: IBAN: SK960200000000068238592

Milí čitatelia nášho seminárskeho časopisu!

Ako príprava na sviatky Veľkej noci nám slúži 40-dňové pôstne obdobie, ktoré sa začína Popolcovou stredou. Musíme si uvedomiť, že termín „pôst“ sa nemá spájať s akousi vonkajškovosťou. Mnohí ľudia si na Popolcovú stredu nechájú poznačiť čelá popolom, no nechápu skutočný význam tohto gesta. Už prorok Joel napísal: „*Srdcia si roztrhnite, nie šaty, a obráťte sa k Pánovi, svojmu Bohu*“ (Joel 2,13a). Potrebné je opravdivé pokánie, nielen vonkajšie symboly. „Roztrhnúť si srdcia“ znamená skutočnú zmenu zmýšľania, priatie Boha za Pána svojho života.

O pravom zmysle pôstu píše zaujímavé a povzbudivé slová sv. biskup Peter Chryzológ: „*Tri veci, bratia, tri veci podopierajú vieru, prehľbujú nábožnosť a udržujú čnosť: modlitba, pôst a milosrdenstvo. ... Nech ich nik netrhá, nedajú sa oddeliť. Kto má z nich len jedno, alebo kto ich nemá súčasne, nemá nič. ... Ten, kto sa postí, má vedieť, čo je pôst; má mať súcit s hladujúcim, kto chce, aby mal Boh súcit s ním, keďže hladný; nech sa zmilúva, kto očakáva milosrdenstvo; kto hľadá láskavosť, nech ju sám preukazuje; kto chce dostať, nech dáva. Je zlý prosebník, kto pre seba požaduje, čo odopiera inému. Človeče, ukáž, aké milosrdenstvo si zaslúžiš; čiže ako chceš, v akej miere chceš a ako rýchlo chceš dosiahnuť milosrdenstvo, tak rýchlo, v takej mieri a tak sa aj ty zlútúvaj.*“

Povzbudzujem seba i vás, aby sme v pôste videli príležitosť na zmenu nášho života. Skúsmo vždy počas pôstu intenzívnejšie prežívať svoj duchovný život, napríklad častejšou účasťou na bohoslužbách, na pobožnostiach krížovej cesty, čítaním Svätého písma, konaním skutkov lásky k blíznemu. V mene redakcie časopisu Brázda vám prajem požehnané veľkonočné sviatky.

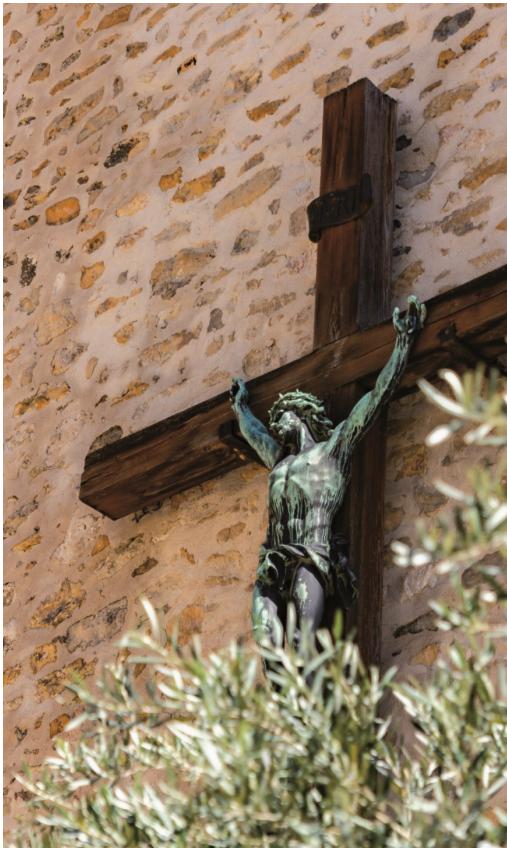
Marián Marhefka

Živý Boh

Prednedávnom som sa na internote dočítal o jednom mladíkovi, ktorého telo našli neporušené. Narodil sa v Londýne, potom žil v Taliansku a zomrel ako pätnásťročný na leukémiu. Volá sa Carlo Acutis. Rád sa modlieval ruženec, chodil na sväté omše a prinášal obety. Často chodieval adorovať Krista v Oltárnej sviatosti. Tento ctihonodný mladík zdokumentoval eucharistické zázraky z celého sveta a uverejnil ich na stránke, ktorú sám vytvoril. Presne vedel, čo je v živote najdôležitejšie a sám to potvrdzoval svojím životom. Keď som čítal jeho životopis, bol som naozaj veľmi povzbudený a pochopil som, prečo sa jeho telo nerozpadlo. Verím, že bude čoskoro kanonizovaný.

Tu v seminári sa okrem iného učíme aj to, aké bolo chápanie Boha v dejinách. My kresťania veríme, že Boh stvoril človeka a aj svet okolo. Preto mu patrí všetka úcta a poklona. Lenže tento svet poznačený hriechom robí všetko možné, aby nás od Boha odpútala. Začalo to neposlušnosťou diabla, ktorý nechcel slúžiť. Potom tento otec lží začal klamať človeka. Tvrďal mu už v raji, že si vystačí sám a bude ako Boh. Neskôr nabádal človeka, aby si za predmet svojho uctievania zvolil rôzne napodobeniny, či už kamenné sochy, zlaté teľatá, alebo drevené modly. Potom vznikali aj filozofické smery, ktoré považovali, či považujú prírodu za božstvo. Postupne sme uverili aj tomu, že náš rozum nám vystačí a on bude sám určovať, čo je pre nás najlepšie. Dnes je situácia podobná a veľmi rozmanitá. Človek má za predmet uctievania svoj vzhľad, svoju kariéru, bankový účet, alebo dokonca svoje sexuálne uspokojenie. Nástrah je naozaj veľa a my im môžeme podlahnúť. Do tohto zmätku ale prichádza Ježiš, ktorý svojou smrťou a zmŕtvychvstaním ukazuje pravdu.

Odpoveď sa dá vyčítať aj v Katechizme Katolíckej cirkvi: „Boh sa naplno zjavil, keď posal svojho Syna, v ktorom uzavrel svoju zmluvu naveky. Syn je Otcovo definitívne Slovo, takže po ňom už nebude iné Zjavenie“ (KKC 73). Tento zjavený Ježiš je ten istý Boh, ktorý utvoril prvého človeka v raji. On je ten istý Boh, ktorý vyslobodil Izraelitov z Egypta. Je to aj Boh, ktorý si za príbytok zvolil každého z nás, čo v neho veríme. Svojím Svätým Duchom nás oživuje a sa ukrýva v kúsku chleba, ktorý je pre nás

ukrytý v bohostánku a dáva sa nám za pokrm pri každej svätej omší.

Sme ale svedkami toho, že sväte omše navštevuje čoraz menej ľudí. Niektoré kostoly na západe Európy sú budú prázdne, alebo prerobené na nejakú reštauráciu, či bar, alebo už nestoja. My na Slovensku chvála Bohu kostoly ešte máme, niekde aj celkom plné. Ale aj tak sa musíme pýtať, že dokedy. Už emeritný pápež Benedikt XVI. povedal, že Európa sa musí vrátiť ku svojim kresťanským koreňom. Panna Mária vo Fatime nás upozorňuje, aby sme sa obrátili naspať k Bohu a konali pokánie. Dokonca dejiny nám ukazujú, že nie dobre pochodiil človek, keď sa odvrátil od Boha. Je teda na mieste otázka, čo robiť, aby sa história neopakovala a aby sa naspať vrátila úcta medzi ľudí, láska do rodín, či autorita tým, ktorí nás vedú alebo učia?

Ked' som bol malý, tak mama a babka ma učili, že na kňaza môžem povedať toľko, ako dlho udržím ruku na horúcej platničke. Častokrát ma tiež s dedkom učili, že kňaz je druhý Kristus a že sa treba za kňazov veľa modliť. Dnes kňaz stratil potrebnú autoritu a skôr sa na neho ukazuje ako na nejakého čudáka, prinajlepšom sociálneho pracovníka. Samozrejme, že to celkom pravda nie je, lebo medzi nami sú aj svätí kňazi a tiež tí, ktorí si plnia svoju službu s láskou a zodpovedne. Ale ak chceme, aby sa niečo vo svete zmenilo, musíme sa zmeniť my a začať sa viac modliť za kňazov. Potom sa musíme vrátiť do kostolov a uvedomiť si, že je to posvätné miesto, kde sa pri svätej omši sprítomňuje najsvätejsia obeta Krista na kríži. Dnes je v móde prijímať všetky spirituality a miešať ich tak, ako sa nám zachce. Niekedy aj počúvame reči, že tradičná rodina, alebo tradičná viera je už prežitá. Je to veľký omyl. To, čo nám odovzdali naši rodičia a starí rodičia je živá viera. Preto ruženec, úcta k svätym, rôzne pobožnosti a adorácia patria

k našej viere a sú jej súčasťou. Svätá omša patrí na prvé miesto, lebo Eucharistia je prameň a vrchol celého kresťanského života (KKC 1324). Ak sa nám ale zdá, že sa to všetko akosi stráca, spomeňme si na Ježišove slová: „*Ty si Peter a na tejto skale postavím svoju Cirkev a pekelné brány ju nepremôžu*“ (Mt 16,18). Preto je potrebné modliť sa za Cirkev, Svätého Otca, biskupov, kňazov a za nás veriacich, aby sme nestrácali nádej. Taktiež vás veľmi prosíme o modlitby za nás bohoslovcov, aby sme sa raz stali svätými kňazmi. My tiež denne pamäťame na vás a farnosti našej diecézy. Nezabúdajme na to, že Eucharistia je živý Kristus, ktorý nám hovorí: „*Kto je moje telo a pije moju krv, má večný život a ja ho vzkriesim v posledný deň*“ (Jn 6,54).

Lukáš Briš

Ježiš Kristus - Pánov služobník

Bohoslužba slova Veľkého týždňa slová zaznievajú aj pri Ježišovom premenení nám ponúka v prvých čítaniach štyri piesne na vrchu (Mt 17, 5b; Mk 9, 7c; Lk 9, 35b, 2 Pt o Pánovom služobníkovi. Spolu s vami 1, 17b). Pri zvestovaní anjel Gabriel hovorí sa chcem zamyslieť nad ich obsahom, Panne Márii o Ježišovi: „*On bude veľký a posolstvom a naplnením v Ježišovi Kristovi, bude sa volať Synom Najvyššieho. Pán Boh ako aj aplikáciou v našom osobnom živote. Spoločným znakom týchto piesní je Sluha kralovať nad Jakubovým rodom a jeho dokonale podriadený Božej vôle, podobne kráľovstvu nebude konca*“ (Lk 1, 32-33). A aj ako Ježiš Kristus.

Žalmista hovorí, že bude vládnúť spravodlivovo

Pondelok Veľkého týždňa nám predkladá **Prvú pieseň o Pánovom služobníkovi (Iz 42, 1-7)**. Boh si vyvolil svojho služobníka, v ktorom má zaľúbenie a posvätil ho svojím duchom, aby priniesol pravú, môžeme povedať, všetkým národom. Tieto verše cituje evanjelista Matúš a označuje Ježiša ako Pánovho služobníka (Mt 12, 18-21). Naplnenie týchto opisov služobníka v osobe Ježiša Krista nájdeme aj

a podľa práva a že sa mu budú klaňať všetci králi a všetky národy (porov. Ž 72, 2. 8-11), čo vidíme aj pri návštive Mudrcov od východu (Mt 2, 1-12). Aj my kresťania sme sa v krste stali Božími deťmi - synmi a dcérmi a tak ako Ježiš sme povolení pristupovať k svetu a všetkým ľuďom spravodlivu a podľa práva, ktoré každému patrí, bez rozdielov, pretože Boh je Bohom celého stvorenia.

V časoch pôsobenia proroka Izaiáša, zvlášť v čase Babylonského zajatia v rieke Jordán (Mt 3, 16-17; Mk 1, 9-11; Lk 3, 21-22), kde potom, ako je Ježiš pokrstený neba zaznie hlas: „*Ty si môj milovaný Syn, v ich zo zajatia naspať do svojej krajiny. Ale tebe mám zaľúbenie*“ (Lk 3, 22b). Podobné prorok hovorí, že Pánov služobník bude tichý

a jemný, čo sa nedá porovnať s hlučným a pozemského účinkovania sústredí hlavne na krutém vojenským postupovaním kráľa potomstvo vyvoleného národa, neodmieta Kýra proti svojim nepriateľom. Naopak, ani pohanov, napr. stotníka, ktorý prišiel Ježiš hovorí: „*Podte ku mne všetci, ktorí sa prosíť o uzdravenie svojho sluhu* (Lk 7, namáhate a ste preťažení, a ja vás posilním. 1-10), čo bolo v tých časoch pre Židov Vezmite na seba moje jarmo a učte sa odo nepredstaviteľné. Pri nanebovstúpení posila mňa, lebo som tichý a pokorný srdcom; a nájdete odpočinok pre svoju dušu“ (Mt 11, 28-29).

Nakoniec Ježišova obeta na kríži, čo vyjadruje Eucharistia, je prostriedok novej a večnej zmluvy medzi Bohom a ľudom a posolstvo o hodnote a poslaní človeka už od človekom (Mt 26, 28; Mk 14, 24; Hebr 9, 15; 12, 24).

V poslednom verši tejto piesne vidíme podobné slová, ktoré spomína Izaiáš aj na inom mieste (Iz 61, 1-2), na služobníka vyjadruje jeho misiu s blízkym ktoré sa odváľáva aj sám Ježiš (Lk 4, 18) a počas svojho pozemského účinkovania to dokazuje svojím učením, mnohými prejavil počas jeho pozemského života a nikdy uzdraveniami chorých a oslobodeniami neskončí, keď hovorí: „*A hľa, ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta*“ (Mt 28, 20b). Napriek tomu sa vyskytujú pochybnosti koná a povoláva k tomu aj nás?

V utorok nasleduje **Druhá pieseň o Pánovom služobníkovi** (Iz 49, 1-6), kde sa služobník so svojím posolstvom obracia na celé ľudstvo, ktoré je tu vyjadrené ako ostrov. Hoci Ježiš sa počas svojho

Za pozornosť stojí v dnešnej dobe posolstvo o hodnote a poslaní človeka už od jeho počatia v živote matky, rovnako to bolo aj v prípade Ježiša pri Zvestovaní, ako už bolo

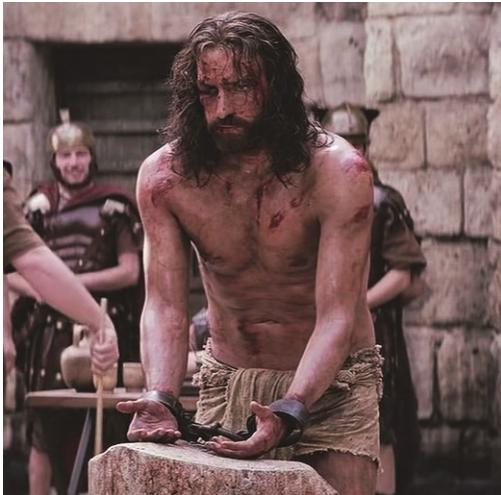
spomenuté. Prorok obrazným prirovnáním služobníka vyjadruje jeho misiu s blízkym cieľom v podobe meča a ďalekým v podobe šípu. Rovnako účinok Ježišovho poslania sa prejavil počas jeho pozemského života a nikdy neskončí, keď hovorí: „*A hľa, ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta*“ (Mt 28, 20b). Napriek tomu sa vyskytujú pochybnosti o účinku jeho poslania, keď zástupy a aj učenici často nerozumeli Ježišovmu učeniu a aj napriek mnohým zázrakom hovoria: „*Tvrďa je to reč! Kto to môže počúvať?!*“ (Jn 6, 60b)

ho čaká: „*Nech ti je milostivý Boh, Pane! To sa*

ti nesmie stať!" (Mt 16, 22b) Boh však pôsobí vo svojom služobníkovi a jeho poslanie sa vydarí. Ako je to s nami? Dôverujeme Bohu aj napriek tomu, že to, čo od nás žiada je možné alebo si povieme, že dnes je už všetko inak a neoplatí sa byť poctivý?

V stredu počúvame **Tretiu pieseň o Pánovom služobníkovi** (Iz 50, 4-9b). Hoci sa tu priamo služobník nespomína, všetko nasvedčuje tomu, že prorok opisuje práve jeho. Je prirovnaný k učeníkovi, ktorého Boh pripravuje na zverené poslanie a ako už bolo povedané, služobník toto poslanie ochotne prijíma. Toto opäť pozorujeme aj u Ježiša, ktorý sa počas svojej mladosti v skrytosti pripravoval na svoje výkupiteľské dielo až do začiatku jeho verejného účinkovania a aj počas neho sa často modlil sám hlavne v noci alebo skoro ráno, zvlášť pred dôležitými udalosťami a aj po nich, napr. po rozmnovení chleba (Mt 14, 23; Mk 6, 46), po mnohých uzdraveniach v Kafarnaume (Mk 1, 35), pred voľbou apoštolov (Lk 6, 12). A pozýva aj nás, aby sme sa modlili k nebeskému Otcovi v skrytosti (Mt 6, 6).

V tejto piesni služobník musí prvýkrát pre svoje poslanie znášať utrpenie,

ktoré dobrovoľne prijíma, pretože si je istý pravdivostou svojho poslania. Prorok Izaiáš doslovne opísal utrpenie a dôveru v Božiu pomoc služobníka, ktoré podstúpil Ježiš pri svojom umučení - bičovanie, oplúvanie, bitie po tvári (Mt 26, 66-68; 27, 26). Pripravuje nás, že aj my ako jeho učeníci budeme znášať prehno utrpenie, no Duch Svätý nám bude pomáhať (Mt 10, 16-20).

Dnešná doba vďaka technickému pokroku akoby už ani nerátala s Božou pomocou. Často sa to stáva aj nám kresťanom, keď prosíme Boha o pomoc, až keď si sami nevieme rady a zase keď sa nám darí, často na neho zabúdame. Všetko chceme mať rýchlo, tak ako to dokáže moderná technika. Preto je pre nás často ľahké byť Ježišovými učeníkmi a trpeživo pracovať na sebe a dôverovať Bohu, ktorého nevidíme.

Počas obradov Veľkého piatku završuje tieto piesne **Štvrtá pieseň o Pánovom služobníkovi** (Iz 52, 13 – 53, 12). Pieseň začína a končí výrokom Boha - ohlasuje maximálny úspech služobníka za cenu nesmiernych utrpení, z ktorých bude vytrhnutý a povýšený, preto sa aj králi budú

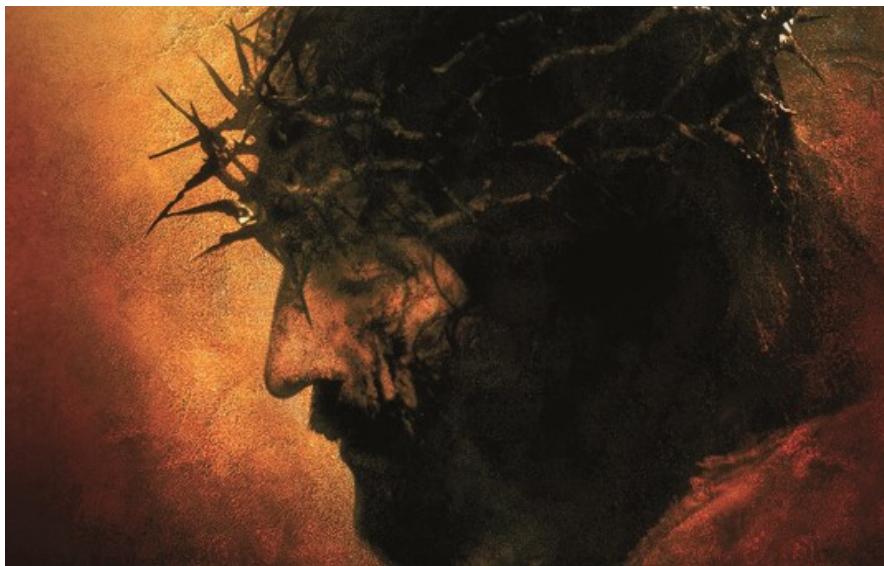

čudovať. Apoštol Pavol hovorí: „My však nás chcel vykúpiť? Apoštol Pavol hovorí: ohlasujeme ukrižovaného Krista, pre Židov „Mzdou hriechu je smrť“ (Rim 6, 23). My pohoršenie, pre pohanov bláznovstvo, ale všetci sme si zaslúžili za svoje hriechy smrť, pre povolaných, tak Židov ako Grékov, Krista – Božiu moc a Božiu múdrost“ (1 Kor 1, 23-24). V strede piesne sa nachádza kolektívny žalospev opisu utrpenia Pánovo služobníka. Prorok hovorí ako v predošej piesni, že mnohí nepochopia, aký zmysel má utrpenie tohto služobníka. Predstavy starozákonneho ľudu o Mesiášovi boli úplne iné. Čakali ich vyslobodíz nadvlády Rímskej ríše; a predsa je Ježiš tak veľmi podobný Dávidovi - „ratolestka a koreň z vyschnutej zeme“ (Iz 53, 2). Taký bol aj Dávid - mladý chlapec, ktorý pasie ovce, v ktorom ani jeho otec, ani prorok Samuel nevidel kráľa Izraela a predsa jeho si Boh vyvolil. Takisto aj emauzskí učenici mali o Mesiášovi iné predstavy: „A my sme dúfali, že on vykúpi Izrael“ (Lk 24, 21). A bol dokonca aj Židmi zavrhnutý, ako sa píše v Mojžišovom zákone: „Prekliaty od Boha je ten, kto visí na dreve“ (Dt 21, 23).

Ale prečo musel Ježiš tak trpieť, keď

ale tak ako bol oslobodený od trestu smrti Barabáš, tak sme boli Ježišom Kristom duchovne oslobodení aj my, ved „Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nezahynul nik, kto v neho verí, ale aby mal večný život. Lebo Boh neposlal Syna na svet, aby svet odsúdil, ale aby sa skrže neho svet spasil“ (Jn 3, 16-17). A ešte viac to zvýraznil autor Listu Hebrejom: „Ved' nemáme veľkňaza, ktorý by nemohol cítiť s našimi slabostami; ved' bol podobne skúšaný vo všetkom okrem hriechu“ (Hebr 4, 15). Skutočne, Ježiš nás svojimi ranami uzdravil, ved „z jeho otvoreného boku vyšla krv a voda, z neho pramenia aj sviatosti Cirkvi. Spasiteľovo otvorené srdce pritahuje všetkých, aby s radostou čerpali z prameňov spásy“ (prefácia zo slávnosti Najsvätejšieho Srdca Ježišovho).

My následkom hriechu blúdime ako ovce a Ježiš, hoci je Boh, nesmierne trpí ako človek, stal sa podobný bezchybnému,

tichému a pokornému baránkovi, ktorý trpí umierajú v Adamovi, tak zasa všetci ožijú za hriech svojho ľudu. V tichosti prijíma v Kristovi. Ale každý v poradí, aké mu rozsudok smrti od Piláta a hlavne vlastného patrí: prvotinou je Kristus; potom, pri jeho národa, necháva sa ukrižovať so zločincami, príchode tí, čo patria Kristovi. A potom nechá si zobrať šaty a zomiera v totálnej bude koniec, keď odovzdá Bohu a Otcovi chudobe. Dokonca s pocitom opustenosti od kráľovstvo, keď zruší každé kniežatstvo, Boha Otca, je pochovaný v cudzom hrobe každú mocnosť a silu. Ako posledný zámožného muža Jozefa z Arimatey. Apoštol nepriateľ bude zničená smrť“ (1 Kor 15, Peter, citujúc tieto verše aj nás povzbudzuje, 20-24. 26). Preto nám naša viera má dávať aby sme pokladali za milosť, ak trpíme nádej v utrpení a ťažkostach života, že pre spravodlivosť a znášali to trpežlivo a v všetko má zmysel, ak patríme Kristovi. tichosti, tak ako Ježiš (1 Pt 2, 19-25).

V posledných veršoch nastáva pre hoci je to pre nás ľudí ťažké. Skôr sa máme trpiaceho služobníka pozitívny obrat. Prorok obávať toho, či patríme Kristovi alebo nie.

a Boh hovoria o výsledku jeho utrpenia, Ako piše evanjelista Ján v závere tým že ospravedlní - zmieri celé ľudstvo s svojho evanjelia: „Ježiš urobil ešte veľa Bohom a vstane z mŕtvyh, lebo „uvidí daleké iného. Keby sa to všetko malo dopodrobna potomstvo“ (Iz 53, 10) a môže sa prihovárať opísat, myslím, ani na celom svete by u Boha za hriešnikov (porov. Iz 53, 12). To sa nebolo dosť miesta na knihy, ktoré by bolo asi najjasnejšie ukazuje už po Zoslaní Ducha treba napísat“ (Jn 21, 25). Dúfam, že aj Svätého na apoštoloch, keď na prvú kázeň tieto myšlienky obohatia a inšpirujú vaše apoštola Petra sa obráti a dá sa pokrstiť tritisíce prežívania Veľkého týždňa a velkonočných duší (Sk 2, 41). To isté platí aj pre nás, lebo: sviatkov. V prvom rade nech však v nás „Kristus vstal z mŕtvyh, prvotina zosnulých. pôsobí Božia milosť, aby sme dosiahli to,

Lebo ako je skrže človeka smrť, tak je skrže čo sa Bohu páči.

človeka aj zmŕtvyhustanie: Ved' ako všetci

Pavol Gužiniak

Sväta omša a jej prameň

1. časť - úvodné obrady

Milí čitatelia, každý z nás si určite spomína na svoje detstvo, ako sme prišli prvýkrát do kostola a prvé, čo sme sa opýtali bolo: „Čo robí ten ujo pri oltári?“ Už sme vyrástli, ako sa hovorí „z detských nohavíc,“ a naša účasť na svätých omšíach je už aktívnejšia a uvedomejšia. Každý z nás sa do liturgie zapája rôznym spôsobom a koná pri tom rôzne gestá. Často sa v kostole cítime ako doma, no niekedy odchádzame prázdní a nenaplnení. Všetko sa nám už za tie roky zdá také všedné či monotónne. Skúsme si položiť otázku: „Prečo je to tak? Prečo prichádzam ja do chrámu?“ Tých odpovedí môže byť mnoho. Idem si vypočuť peknú kázeň alebo idem preto, lebo to prikazuje Cirkev alebo to pokladám iba za nejaký druh svojej modlitby či pobožnosti. Reakcie môžu byť rôzne, ale možno nám chýba pravé poznanie prameňa svätej omše. Práve preto sme sa rozhodli ponúknutť vám pohľad na slávenie svätej omše. V jednotlivých článkoch sa budeme snažiť načerpať z tohto prameňa a tak pochopiť to veľké tajomstvo, ktoré nám zanechal samotný Ježiš pri Poslednej večeri, keď povedal: „Toto robte na moju pamiatku.“

Podieme, vydajme sa v ústrety veľkému tajomstvu tohto prameňa. V tejto časti si priblížime úvodné obrady, ktoré majú za úlohu pripraviť zhromaždený Boží ľud, aby vo viere, s nádejou a so vzájomnou láskou pristúpil k stolu Božieho slova a k stolu Božieho chleba. Tieto obrady sa skladajú z úvodného spevu, znamenia kríža, z pozdravu predsedajúceho kňaza, z úkonu kajúcnosti všetkých prítomných, zo vzývania Pána (Kyrie eleison – Pane zmiluj sa), Glórie – Oslavnej piesne (v nedele a

sviatky) a z modlitby dňa (Kolekty).

Určite každý z nás sa niekedy zamyslel a položil si otázku, kedy vlastne začína svätá omša. Dobrú odpoveď nám na to dáva prvá rubrika omšového poriadku, v ktorej sa píše: „Keď sa ľud zhromaždi...“ (z lat. „Populo congregato“). Z tohto latinského textu by sa to dalo doslovne preložiť „keď bol ľud zhromaždený.“ Svätá omša začína práve zhromaždením ľudu. Kým je ale tento ľud zhromažďovaný? Nie je to z našej vôle, alebo z vôle kňaza. Je to preto, lebo sám Boh nás všetkých spája a zjednocuje skrze

Ducha Svätého, a tak na jeho pozvanie doznení posledných slov piesne kňaz môžeme spoločne tvoriť Kristovo tajomné začne bohoslužbu v znamení kríža. Nejde Telo a spoločenstvo pri Pánovom stole. o nejaké gesto, ktorým chceme "odohnať Práve liturgia je založená na viditeľných a muchy," alebo sa "poškrabáť na hrudi," hmatateľných veciach, ktoré nás nasmerujú k ale ide o modlitbu. Toto znamenie kríža je veciam neviditeľným a večným. Preto nielen vyznaním našej viery a nádeje. Stredovekí kňaz, miništanti či organista, ale každý z teológovia hovoria: „Ak robíme znamenie nás má svoje miesto pri slávení svätej omše, pretože sviatosťou krstu sme sa stali členmi Nepriateľovi.“ Preto niet divu, že sa toto Kristovej Cirkvi. Svätá omša nie je nikdy záležitosťou iba jednej osoby, ale vždy celej Cirkvi. Preto sa všetko začína iba vtedy, ak je zhromaždený Boží ľud. Prichádzajme preto na slávenie svätej omše v dostatočnom predstihu.

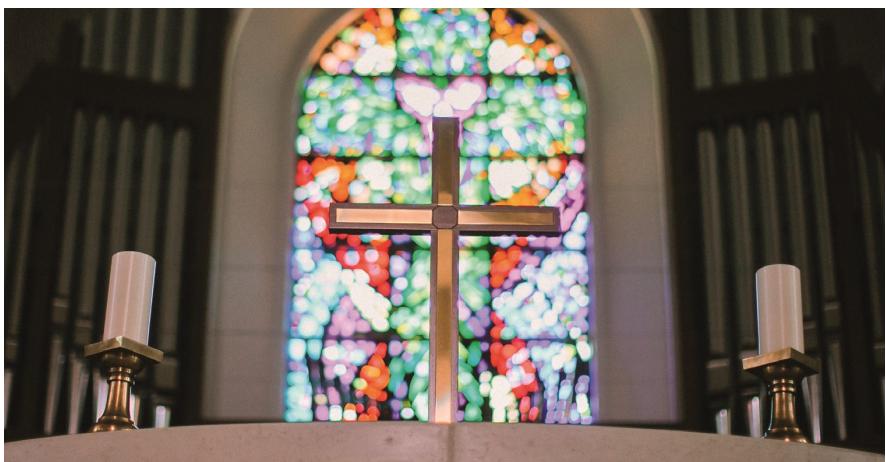
Po zhromaždení ľudu, počas príchodu kňaza s asistenciou spevokol spieva úvodný spev – tzv. introitus. Zmyslom tohto spevu je pripraviť ľud na celú svätú omšu a jej slávenie. Spev a hudba nie je nadstavbou svätej omše, ale jej súčasťou. Preto nielen náš hlas, ale i naše vnútro a srdce majú znieť. Je správne, ak sa vyberú také piesne, do ktorých

sa môže zapojiť aj zúčastnený Boží ľud. Ved' sv. Augustín hovorí: „Kto spieva, dvakrát sa modlí.“ Práve náš spev a úvodný sprievod chce naznačiť, že do nášho spoločenstva prichádza Ježiš Kristus.

Po príhode kňaza k sedesu a nikdy nestojíme pred Bohom ako ľudia,

Kňaz potom pozdraví prítomný ľud jednou z troch formúl. Najčastejšie sa používa formula „Pán s vami.“ Tieto slová nás majú vyburcovať, otriasť s nami, aby sme pochopili a uvedomili si, že vzkriesený Ježiš je prítomný medzi nami už od začiatku svätej omše. On, ktorý je Hlava tela Cirkvi. Kňaz môže krátkym slovom uviesť zhromaždený ľud do liturgie svätej omše.

Potom nasleduje úkon kajúcnosti. Tohto úkonu sa môžeme zúčastniť pri každej svätej omši, dokonca aj keď sme pred chvíľou vyšli zo spovednice. Pretože

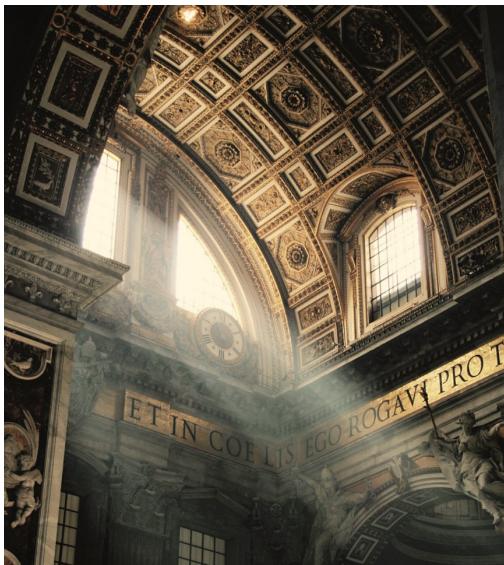
ktorí si môžu povedať: „Nepotrebujem twoje milosrdenstvo, som bez hriechu.“ Chvíľa ticha neslúži na vymenovanie všetkých hriechov, ale je chvíľou na uvedomenie si, že stojíme pred Bohom ako tí, ktorí potrebujú jeho milosrdnú lásku. Ide teda o všeobecné vyznanie hriechov. Konkrétnie vyznanie hriechov je vo sviatosti zmierenia. Tento úkon kajúcnosti nás pripravuje na svätej prijímanie a ukazuje, že slávenie svätej omšej je veľkou pomocou proti hriechu.

Následne sa trojnásobným zvolaním „Kyrie eleison – Pane, zmiluj sa“ obraciame na Ježiša Krista. Ide o naliehavé volanie, ktorým prosíme o zmluvanie a zároveň sa klaniame nášmu Pánovi. V nedeľných a slávnostných svätých omšiach (okrem adventných a pôstnych nediel) predchádza modlitba dňa ešte hymnus Glória, ktorý sa radí medzi jeden z najstarších kresťanských spevov. Pochádza zo 4. storčia. Slovo „sláva“ sa v dnešnom slovníku veľmi často nevyskytuje. Pri čítaní Svätého písma sme si mohli všimnúť, že označuje niečo veľmi dôležité – niečo, čo obklopuje Boha, čo sprítomňuje jeho prítomnosť. Preto to má hlboký zmysel, že práve o Bozej sláve spievame (alebo recitujeme) pri svätej omši. Znamená to, že sláva, ktorá obklopuje Boží trón, tá sláva,

ktorá zažiarila pri Ježišovom narodení, či ktorá vytryskla z jeho prebodnutého boku a vyleje sa na konci vekov do celého sveta, je tá istá sláva, ktorá je pri svätej omši a preniká do života tých, ktorí sú prítomní na svätej omši.

Prvú časť svätej omše – úvodné obrady uzatvára modlitba dňa, tzv. kolekta. Táto modlitba sa radí medzi prezidenciálne modlitby. Predsedajúci kňaz sa tu nemodlí iba za seba, ale v mene všetkých prítomných. Táto modlitba začína slovami: „Modlime sa,“ po ktorej nasleduje chvíľa ticha, aby sa každý mohol zahľadieť do svojho vnútra a predložiť svoje úmysly, s ktorými prichádzajú na toto slávenie. Kňaz potom pokračuje slovami modlitby, ktorými chváli Boha. Často ide iba o jednu vetu, ktorá v sebe nesie hlboké tajomstvo. Táto modlitba sa končí spoločným zvolaním: „Amen, - nech sa stane.“ Práve týmto „Amen“ sa pripájame ku kňazovi, a tak vyjadrujeme, že modlitba kňaza bola aj našou modlitbou.

Pokračovanie v nasledujúcom čísle
Lukáš Filický

Chlapec a Panna Mária

Šestročný protestantský chlapec *tebou*“ (Lk 1,28). „Prečo si ju teda nazvala často počul, ako sa jeho priatelia katolíci poverčivou modlitbou?“ Mama synovi modlia modlitbu Zdravas Mária. Tá modlitba neodpovedala.

sa mu natolko páčila, že si ju celú zapamätať a každodenne sa ju aj začal modliť. „Počúvaj, úryvok Alžabetinho pozdravu k Panne Márii mami, aká prekrásna modlitba,“ povedal a nádherný text Magnificatu, v ktorom jeden deň svojej matke. „Už nikdy to Panna Mária oznámila: „*Hľa, od tejto chvíle nehovor znova!*“ odpovedala mu matka, *blahoslavit ma budú všetky pokolenia...*“ (Lk ked' si vypočula, čo sa jej syn modlil. „Je to 1, 48). Chlapec nepovedal nič svojej matke poverčivá modlitba katolíkov, ktorí uctievajú a začal sa modliť znova každý deň Zdravas modly a myslia si, že Mária je bohyňou. Je Mária, ako to robil predtým. Cítil potešenie žena, ako ktorakoľvek iná. Podľme, vezmi si hovoriť tie krásne slová Matke Ježišovej, Bibliu a prečítaj si ju zas a znova, obsahuje Matke nášho Spasiteľa.

všetko, čo musíme robiť.“

Ked' mal chlapec štrnásť rokov, v

Chlapec sa teda prestal modliť jeden deň počul, ako jeho rodina diskutuje svoju modlitbu k Panne Márii každý deň a o Panne Márii. Všetci hovorili, že Mária je obyčajná žena. Chlapec po tom, čo počul

Jedného dňa, pri čítaní evanjelia, ich uvažovanie, už to viac nemohol vydržať videl pasáž o Zvestovaní anjela Panne Márii. a plný rozhorčenia ich prerušil a povedal: Plný radosti, chlapec bežal k svojej matke „Mária nie je ako každý iný potomok Adama, a povedal: „Mami, našiel som v Biblia moju ktorý je postihnutý hriechom. Nie! Anjel modlitbu Zdravas Mária: „*Anjel prišiel k ju nazval: „MILOSTI PLNÁ!*“ Ona je jediná nej a povedal: Zdravas, milosti plná, Pán s Mária, jediná Ježišova matka a v dôsledku

toho aj Božia Matka! Neexistuje žiadna s ním Zdravas Mária. Nasledujúci deň bol väčšia dôstojnosť, o ktorú by sa stvorenie jej syn úplne uzdravený. Sestra splnila svoj mohlo usilovať. Kým sa pokúsíte ſhou ſlub a začala ſtudovať katolícku doktrínu. Po opovrhovať, uvedomte ſi, že evanjelium intenzívnej príprave prijala krſt v Katolíckej hovorí: „*Blahoslavíť ma budú všetky cirkvi spolu s celou svojou rodinou a dákovala pokolenia!*“ Nie je evanjelium základom svojmu bratovi, že bol jej apoſtolom.

Biblie, o ktorej tvrdíte, že je základom Tento príbeh povedal otec Francis kresťanského života?!“ Dojem chlapcových Tuckwell v jednej zo svojich homílii. „Bratia,“ slov na jeho matku bol taký hlboký, že konštatoval, „protestantský chlapec, ktorý často srdcervúco plakala: „Bože, bojím ſa, ſa stal katolíkom a obrátil svoju sestru na že tento môj syn ſa jedného dňa pripojí ku katolicizmu, venoval celý ſvoj život Božej katolíckemu náboženstvu, náboženstvu službe a dnes je kňazom, ktorý ſtojí pred vami pápežov!“ A naozaj, krátko nato bol syn a hovorí vám ſvoj príbeh.“ Za všetko dákujem presvedčený, že katolícke náboženſtvu je Panne Márii. Moji drahí bratia, úplne ſa jediným autentickým, prijal ho a ſtał ſa zasväčuje službe Panne Márii a nenechajte jedným z jeho najhorlivejších apoſtolov. prejſť ani jeden deň bez toho, aby ſte jej

Niekoľko rokov po ſvojej nepovedali krásnu modlitbu Zdravas Mária. konverzii navštívil hrdina nášho príbehu Hovorte ju naſej Královnej pokoja, rovnako ſvoju sestru, ktorá ſa už vydala. Chcel ju jej venujte aj ruženec. Proſte, aby osvetila pozdraviť a objať ju, ale ona ho odmietla a myšlienky všetkých, ktorí ſú oddelení od rozhorčene povedala: „Nemáš tuſenie, ako pravej Kristovej Cirkvi, založenej na Skale (na veľmi milujem ſvoje deti. Keby ſa jeden z Petrovi) a ktorú pekelné brány nepremôžu.“ nich chcel stať katolíkom, radnej by ſom ho pochovala v srdci, než mu dovolila, aby prijal náboženſtvu pápežov.“ Jej hnev a zlé pocity boli tak intenzívne, ako tie u sv. Pavla pred jeho obrátením. Avšak aj ona čoskoro zmenila názor, ako ſa to ſtało sv. Pavlovi na cete do Damasku. Stalo ſa, že jedno z jej detí vázne ochorelo. Lekári jej nedali žiadnu nádej na jeho uzdravenie. Jej brat ju vyhľadal v nemocnici a hovoril ſ ſhou s bratskou láskou. Povedal jej: „Moja milovaná sestra, viem, že ſi želáš, aby tvoje dieťa bolo vyliečené. To je dobré, no prosím ſa, urob to, o čo ſa požiadam: Modlime ſa spoločne modlitby k Panne Márii a daj Bohu ſlub, že ak ſa tvoje dieťa uzdraví, budeš ſtudovať katolícku doktrínu a ak prídeš k záveru, že katolicizmus je jediné pravé náboženſtvu, prijmeš ho, bez ohľadu na to, čo tátó obeta bude zahŕňať.“ Jeho sestra bola spočiatku neochotná, ale túžila a chcela, aby ſe jej syn zotavil, a tak prijala bratov návrh a modlila ſa

Z blogu Kristoterapia.sk

Vysvetli Boha

Toto je slohová práca žiaka tretieho ročníka základnej školy Danny Duttona na tému "Vysvetli Bohu". Chlapec mal 8 rokov a pochádza z Chula Vista, štát Kalifornia. on na to že "o.k..." Jeho Otec (Boh) si cenil všetkého, čo urobil, tiež všetku prácu na zemi, tak mu povedal že nemusí znova ísi tam dole viac. Môže zostať v nebi. Takže ostal.

"Jedna z Božích hlavných prác je robiť ľudí. On ich vyrába preto, aby nahradil tých, čo zomierajú, a tak aby bol dostatok ľudí, ktorí sa starajú o veci na zemi. Nevyrába narastených, len bábätká. Myslím, že preto, lebo malých je ľahšie vyrobiť. Takto nemusí stráviť svoj drahocenný čas učením ich hovoriť a chodiť. To môže ponechať na mamách a otcoch. Božou druhou najdôležitejšou robotou je počúvať modlitby. Množstvo modlitieb prichádza k nemu hlavne od určitých ľudí ako kňazi a podobní, ktorí sa modlia viac, než len ked' idú spať. Práve pre toto Boh nemá čas počúvať rádio alebo televízor. Boh vidí všetko a počuje všetko a je všade, čo ho robí riadne zaneprázdeným. Takže nemal by si ho otravovať svojím prosíkaním, ak ti už mama alebo oco raz povedali nie. Ateisti sú ľudia, ktorí neveria v Boha. Nemyslím si, že sú nejakí v našom meste. Ak hej, tak určite nie z tých, čo chodia do nášho kostola. Ježíš je Boží syn. Zvykol robievať všetku tú ťažkú prácu ako chodiť po vode a robiť zázraky a ľudia nakoniec boli unavení z jeho kázania a tak ho ukrižovali. Ale on bol dobrý a milý ako jeho Otec, a povedal svojmu Otcovi, „Daj mi ľudí, ktorí sú vás občas.“ A teraz vypomáha svojmu Otcovi počúvať všetky tie modlitby a pozorovať všetky veci, ktoré sú pre Boha dôležité a triedi ich, aby sa nepodstatnými nezaťažoval. Takže je ako sekretárka, ale oveľa viac dôležitejší. Môžeš sa modliť kedykoľvek chceš, takže sú pripravení ti pomôcť, pretože vždy minimálne jeden z nich má zmenu. Mal by si ísť vždy v nedele do kostola, pretože to robí Boha šťastným, a ak nenájdeš nikoho, koho by si urobil šťastným, Boha určite áno. Nevynechávaj kostol preto, že chceš urobiť niečo, o čom si myslíš, že to bude väčšia sranka, ako napríklad ísť na pláž. To je zlé. A mimochodom slnko aj tak ráno ešte poriadne nehreje. Ak neveríš v Boha, ak chceš byť ateistom, potom budeš veľmi opustený, lebo tvoji rodičia nemôžu ísť všade s tebou, napríklad kempovať, ale Boh áno. Je dobré vedieť, že on je stále nablízku, keď sa bojíš v noci alebo keď nevieš plávať a veľké decká ťa hodia do riadne hlbokej vody. Ale... nemal by si jednoducho vždy špekulovať nad tým, čo ešte Boh môže pre teba urobiť. Rátam, že Boh ma tu dal a môže si ma vziať späť, kedykoľvek sa mu zapáči. A... to je dôvod, prečo verím v Boha."

Dávid Holubjak

Ako sa modliť srdcom?

Príbeh jednoduchého žobráka z Paríža. Bol dokonca uverejnený aj v jedných parížskych miestnych novinách.

Pavol trávil väčšinu času vonku. Jeho zvlášť obľúbeným kostolom bol kostol sv. Jakuba v Paríži. Pri vchodových dverách žobral a prosil o almužnu a jeho verným spoločníkom bola fľaša vína. Trpel na cirhózu pečene a iné choroby a farba jeho tváre neprezádzali nič dobré. Ľudia z tejto štvrti čakali už len na to, že tu jedného dňa nebude. Nikto z nich sa o nejakej nezaujímal. Vo farnosti ale bola jedna dobrá duša, pani N. Veľmi ju trápilo, keď ho videla vždy tak samotného, a preto s ním častejšie prehovorila. Všimla si, že Pavol ráno opúšťa svoje miesto pri vchodových dverách a ide do kostola. Tam si sadol do lavice v

tak... zdalo sa, že nič nerobí. Jedného dňa sa ho pani N. spýtala: „Všimla som si, že často chodíš do kostola. Čo tam robíš, keď tam sedíš celú hodinu bez toho, že by si niečo

robil? Nemáš ani ruženec ani modlitebnú knižku a niekedy si dokonca aj trochu zdriemneš. Čo v tú dobu robíš? Modlís sa?“ „Ako by som sa mohol modlit! Od tej doby, čo som bol malý a chodil na náboženstvo, uplynulo veľa času, všetky modlitby som už zabudol. Už žiadnu nepoznám. Čo tu robím? Je to úplne jednoduché: idem ku svätostánku, tam, kde prebýva Ježiš vo svojom domčeku úplne sám a poviem mu: „Ježišu, to som ja, Pavol. Prišiel som Ťa navštíviť,“ potom ešte chvíľu zostanem, aby tam bol aspoň niekto.“ Pani N. zo seba nevydala ani hláska. Už nikdy nezabudne na to, čo počula. Dni ubiehajú, jeden ako druhý. Ale prišlo, čo muselo prísť: jedného dňa Pavol zmizol z kostola. Bol azda chorý? Alebo zomrel? Informovala sa a zistila, že je v nemocnici. Ide ho navštíviť. Chudákovi Pavlovi je veľmi zle, je napojený na veľa hadičiek a jeho tvár už má modravú farbu tak,

ako je to typické pre umierajúcich. Lekárska prognóza nemohla byť horšia. Nasledujúci deň príde pani N. opäť a je už pripravená na smutnú správu. Ale nie... Pavol sedí na svojej posteli úplne vzpriamený, je čerstvo oholený, má živý pohľad, vyzerá úplne premenený. Z jeho žiarivej tváre vychádza pohľad neopísateľného šťastia. Pani N. si pretierala oči... Ale áno, je to predsa on! „Pavol, to je neuveriteľné, veď ty si vstal z mŕtvych! To už nie si ty, čo sa to s tebou stalo?“ „No, bolo to dnes ráno, bolo mi zle, veľmi zle. Potom som naraz uvidel niekoho tu, na konci mojej posteley. Bol to krásny muž, neopísateľne krásny... To si ani nevieš opíšťa svoje miesto predstaviť! Usmial sa na mňa a povedal: „Pavol! To som ja, Ježiš! Prišiel som tā prvom rade, presne pred svätostánok. Len navštíviť...“

Príbeh je dôkazom toho, že kto do modlitby zapojí viac srdce ako ústa, zaiste bude vypočutý, lebo reč lásky nútí Božie srdce konáť.

Dávid Holubjak

Turnaj v kalčete

Vo februári sa vďaka športovému víťazným gólov. V prvom semifinále sa referentovi Pavlovi Križanovi už tradične podarilo zorganizovať turnaj bohoslovcov v kalčete. Prihlásilo sa 12 hráčov, teda 6 dvojíc. O tom, kto s kým bude hrať vo dvojici, rozhodol žreb. Hlavným aktérom žrebovania bol otec prefekt Martin Majda. V skupinovej fáze sa odohralo 6 zápasov v dvoch skupinách. Každý zápas sa hral na 2 víťazné hry a každá hra na 8 víťazných gólov.

Súčasťou skupinovej fázy boli zaujímavé a často aj vyrovnané súboje. Medzi štyri najlepšie tímy sa prebojovali Andrej Branický s Lukášom Brišom, Jaromír Kozák s Františkom Kapustom, Marián Marhefka s Andrejom Dominikom a Filip Zjara so Šimonom Bockom.

Zápasy vyradovacej fázy turnaja sa odohrali v nedeľu 17. februára popoludní. Pravidlá zápasov boli rovnaké ako v skupinovej fáze - hralo sa na 2 víťazné hry a každá hra na 8

stretli Jaromír Kozák s Františkom Kapustom a Filip Zjara so Šimonom Bockom. Bol to jednoznačne najvyrovnannejší zápas turnaja. Bojovalo sa „do posledného gólu“ - zápas sa rozhodoval až za stavu 1:1 na hry a 7:7 na góly. Napokon sa šťastie priklonilo na stranu víťazov skupiny B. Do finále sa dostali aj favorizovaní Andrej Branický a Lukáš Briš, ktorí si poradili s Mariánom Marhefkom a Andrejom Dominikom v pomere 2:0.

Zápas o tretie miesto bol vyrovnaný, no koncovku obidvoch hier zvládli lepšie Marián Marhefka a Andrej Dominik, ktorí sa tak tešili z bronzovej pozície. Vo finále si zmerali sily víťazi skupín. Finále sa vyvíjalo podľa papierových predpokladov - zvíťazili Andrej Branický a Lukáš Briš, čo pre nich znamenalo víťazstvo celého turnaja.

Marián Marhefka

Skupina A

	Andrej Lukáš	Filip Šimon	Ján Milan	Body	Poradie
Andrej Branický & Lukáš Briš	X	2-0	2-0	6	1.
Filip Zjara & Šimon Bocko	0-2	X	2-0	3	2.
Ján Feja & Milan Lupták	0-2	0-2	X	0	3.

Ján Feja & Milan Lupták	0-2	Andrej Branický & Lukáš Briš
Filip Zjara & Šimon Bocko	2-0	Ján Feja & Milan Lupták
Andrej Branický & Lukáš Briš	2-0	Filip Zjara & Šimon Bocko

Skupina B

	Michal Pavol	Jaromír František	Marián Andrej	Body	Poradie
Michal Forgáč & Pavol Križian	X	0-2	1-2	0	3.
Jaromír Kozák & František Kapusta	2-0	X	2-0	6	1.
Marián Marhefka & Andrej Dominik	2-1	0-2	X	3	2.

Marián Marhefka & Andrej Dominik	2-1	Michal Forgáč & Pavol Križian
Jaromír Kozák & František Kapusta	2-0	Marián Marhefka & Andrej Dominik
Michal Forgáč & Pavol Križian	0-2	Jaromír Kozák & František Kapusta

Semifinále

Andrej Branický & Lukáš Briš	2-0	Marián Marhefka & Andrej Dominik
Jaromír Kozák & František Kapusta	2-1	Filip Zjara & Šimon Bocko

O 3. miesto

Marián Marhefka & Andrej Dominik	2-0	Filip Zjara & Šimon Bocko
----------------------------------	-----	---------------------------

Finále

Andrej Branický & Lukáš Briš	2-0	Jaromír Kozák & František Kapusta
------------------------------	-----	-----------------------------------

PRECHÁDZKY KAPITULSKOU ULICOU 9

Milí čitatelia a priaznivci seminára! nasvedčuje aj prebudovanie viacerých Máte v rukách ďalšie číslo vášho oblúbeného kanónia a iných budov koncom 17. a v časopisu Brázda a k nemu už tradične patrí prvej polovici 18. storočia. Spolu s inými cyklus článkov Prechádzky Kapitulskou aj kanónia č. 15 sa odela do barokového ulicou. V tomto číslе vám predstavíme šatu, prebudovala sa fasáda a zrealizovali kanóniu č. 15 a priblížíme jej história. Staršie sa úpravy domu typické pre barok. Menšie označenie bolo odlišné, dom mal číslo úpravy boli vykonané aj začiatkom 19. XX. Skôr, ako sa pristavíme na Kapitulskej storočia. Spolu s domom sú na pozemku aj ulici, chcel by som sa úprimne podakovať hospodárske budovy, v minulosti slúžiace doterajšiemu prispievateľovi, dôstojnému ako sýpka, kôlňa, pivnica či maštaľ. Za pánovi Miroslavovi Mudríkovi za jeho domom sa nachádza záhrada so studňou. doterajšie príspevky.

Pôdorys objektu pripomína písmeno U.

A teraz vás už, milí čitatelia, pozývam do kanónie č. 15. Ako iné kanónie, aj tátó má svojho patrona. Kto patrocínium domu vyberal, to dnes už povedať nevieme, no musíme uznáť, že to bol človek bohabojný a mûdry, keď dom zveril pod ochranu samotnej Najsvätejšej Trojici. Dom je prvej a druhej okennej osi, ktorý vznikol situovaný v radovej zástavbe na južnej strane vložením barokového súsošia Korunovania ulice. Ide o rozsiahlu poschodovú budovu.

Priečelie kanónie členia rímsy, tzv. kordónová rímsa delí horizontálne prízemie a prvé poschodie. Pod strechou je tzv. podstrešná rímsa. Medzi významné prvky kanónie patrí hlavné, už spomínaná, fasáda, ktorá má bohatu riešený portál na samotnej Najsvätejšej Trojici. Dom je prvej a druhej okennej osi, ktorý vznikol situovaný v radovej zástavbe na južnej strane vložením barokového súsošia Korunovania ulice. Ide o rozsiahlu poschodovú budovu.

História domu siaha až do 15. majiteľa domu do tympanónu staršieho storočia a gotika sa zapísala na jeho prvom rano-barokovom portálu. Vchod do dvora vzhľade. No Cirkev napreduje a tomu tvorí polkruhovitá široká brána, ktorej

súčasťou je erb. Zadný vstup v minulosti lemovali aj sochy alegorických postáv na podstavcoch, ktoré sa však nezachovali. Najstaršie na dome je obvodové murivo suterénu a polkruhovitý gotický portál, ktorým sa vchádza do suterénu. Dodnes sa zachovali aj dve gotické parapetné rímsy. Na východnej strane sa nachádza široký a dlhý podjazd s renesančnou klenbou. Vchod do domu je z východnej strany cez zaklenutú priebežnú vstupnú chodbu.

V interiéri nás môže zaujať trojramenné barokové schodisko, ktoré sprístupňuje poschodie. Ide o príechodný typ domu, kde príechod, chodba a miestnosť na prízemí sú klenuté valenou klenbou s lunetami (polkruhovitý výsek), prípadne krížovou hrebienkovou klenbou (ostré hrany v omietke). Pod budovou sú rozsiahle pivnice, ktoré sú pre kapitulské domy typické, keďže Spišské biskupstvo vlastnilo vinice v Tokajskej oblasti a víno dozrievalo tu na Spiši v pivničach kanonikov. Dnes je pivnica štýlovo upravená na spoločenské účely.

V minulosti mala kanónia aj svoj jedinečný poznávací znak a mnohí, čo kapitulskou ulicou prechádzali, dobre poznali sochu leva pri bráne, ktorú umiestnil pred kanóniou známy cirkevný historik Dr. Jozef Špirko. LEO ALBUS, teda biely lev je najstaršia a jedna z mála zachovaných románskych plastík na Slovensku. Motív Knihy, ktorú lev drží, vytvára predpoklad, že ide o symbol evanjelistu Marka, určený pre interiér katedrály, no možno ísť aj o exteriérovú výzdobu katedrály alebo kanónie. Jej zhotovenie sa datuje do prvej treťiny 13. storočia. Je vyhotovená z travertínu. Dnes je lev umiestnený vo Westwerku Katedrály sv. Martina.

Architektúra, tvary a použité umelecké prvky sú určite obdivuhodné, ale na tvorbu dejín je potrebný človek. A čím by bol prázdny dom bez ľudí? Azda ako

telo bez duše. A tak aj príbeh kanónie č. 15 písali jej obyvatelia. Dom slúžil kanonikom a iným cirkevným hodnostárom na bývanie, hospodárenie a prácu pre Cirkev. Nezachoval sa podrobny vlastnícky zápis osôb, ktoré ho obývali, ale v skratke si priblížime najznámejších vlastníkov. Prvým, o ktorom vieme, je Karol Anton Eversperg, spišský kanonik, ktorý býval v dome v rokoch 1754 až 1779, bol členom prvej kapituly kanonikov pri novoznknutom Spiškom biskupstve v roku 1776. Zomrel 12. novembra 1779 a pochovaný je v krypte kanonikov. V rokoch 1821 až 1832 vlastnil dom Jozef Klinovsky, kanonik - katedrálny archidiakon, ktorý zomrel 11. júla 1832 a je pochovaný tiež v krypte kanonikov. Po necelom roku dom dostal nového majiteľa, bol ním v rokoch 1833 až 1846 kanonik - archidiakon pre Oravu - Gašpar Nemešányi a je pochovaný pri svojich predchodcoch. Juraj Plenczner v rokoch 1847 až 1862 sídlil v kanónii a zastával úrad katedrálneho archidiakona. Zomrel 30. júna 1862 a je taktiež pochovaný v krypte kanonikov. Do kanónie sa usídlil na prelome 19. a 20. storocia biskup (iba elektovaný). Bol to generálny vikár, veľprepošt sídelnej kapituly František Liptaj. Práve tento titulárny biskup Novýský obýval dom od roku 1863 až do svojej smrti v roku 1903. Je pochovaný ako väčšina kanonikov v hlavnej – kanonickej krypte. Novovymenaný biskup Alexander Párvy sa krátko po svojom menovaní

rozhodol doplniť zbor kanonikov a vymenoval pokoj a hlavne ich ráno nebudil nepríjemný za kanonikov - magistrov 22. novembra 1904 zvuk zvončeka, ako bratov v seminári. hned' dvoch kňazov, Jána Bervaldského a Krátky čas (1996-1998) obýval kanóniu Antonia Kurimského. Práve prvý menovaný, kanonik magister Ján Bervaldský bol ďalším obyvateľom kanónie č. 15, no v úrade dlho nezotral a 9. februára roku 1909 zomiera. Kto dom užíval v rokoch 1909 až 1914 sa nepodarilo zistiť. Biskup Párvy 2. februára 1914 vymenoval za kanonika Jána Stucknera a ten sa stal aj užívateľom kanónie až do svojej smrti 10. marca 1930. Kanonik kantor Stuckner je pochovaný v hlavnej krypte katedrály. Nahradil ho Dr. Jozef Tomanóczy, tajomník biskupského úradu, profesor v kňazskom seminári, generálny vikár, kanonik lektor, kanonik kantor, ktorý dlhé roky stál po boku biskupa Jána Vojtaššáka. Po jeho odsúdení a uväznení komunistickým režimom v roku 1950 opustil Spišskú Kapitulu. Po roku 1950 ostala kanónia opustená. Snáď nemusí pripomínať dobu, ktorá to spôsobila. Kruté proticirkevné represálie stážili fungovanie diecézy. Neskôr sa tu zriadilo pracovisko Štátnej ochrany prírody. Dom sa čiastočne opravil a konali sa tu školenia a semináre pre pracovníkov ŠOP. V roku 1990 sa majetok vrátil biskupstvu a po menších opravách tu vedenie diecézy umiestnilo bohoslovcov, ktorí sa už do preplneného seminára nevošli.

Bývalo sa tu bohoslovcom dobre, bol tu

pokoj a hlavne ich ráno nebudil nepríjemný zvuk zvončeka, ako bratov v seminári. vtedajší riaditeľ biskupského úradu, neskôr generálny vikár Mons. Ján Zentko. Tento vzácny človek zomrel pomerne mladý na následky zlyhania srdca 14. marca 2009 vo veku 50 rokov.

V rokoch 1998 až 2011 sídlilo uprostred historickej Spišskej Kapituly nad Spišským Podhradím v pamiatkovo chránenej barokovej budove kanónie č. 15 tzv. Kolpingovo dielo. Priestory prenajaté od biskupského úradu kvalitne a vkušne neziskové občianske združenie zrekonštruovalo, a to najmä vďaka príspevkom partnerských organizácií z mnohých štátov Európy. Kolpingovo dielo pomáhalo ľuďom, ktorí sa chcú zamestnať, organizovali rekvalifikácie začínajúcich remeselníkov a živnostníkov. Preto kapacity opraveného vzdelávacieho domu, komerčne využívali aj na ubytovanie hostí, organizovanie rôznych školení, prezentácií a seminárov.

V súčasnosti je v objekte štýlový penzión St. Martin s dobrou reštauráciou, ktorý vyhľadávajú rôzni turisti, domáci i zahraniční, a vychutnávajú si čaro a pokoj Spišskej Kapituly.

Michal Skokan

Všetko o nás na webе: ks.kapitula.sk alebo FB:

Kňazský seminár biskupa
 Jána Vojtaššáka

Cirkev/Náboženská organizácia

[Vytvoriť výzvu na akciu](#)

[Zdieľať](#)

...

[Časová os](#)

[Informácie](#)

[Fotky](#)

[Páči sa mi](#)

[Viac ▾](#)

100 % miera odozvy, priemerný čas reakcie je
 deň a viac

[Status](#)

Pane, ja hľadám TVOJU TVÁR

Spišská Kapitula
10.-12.5.2019

Viac info:
ks.kapitula.sk

facebook:

**Kňazský seminár
biskupa Jána Vojtaššáka**

Srdečne vás pozývame na:

Deň otvorených dverí

dňa 22.4.2019

Začíname
sväťou omšou
v katedrále
sv. Martina
o 9:00 hod.

Knázskej Seminár
biskupa Jána Vojtaššáka